

POSTANOWIENIE

Dnia 5 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki (przewodniczący)

SSN Przemysław Kalinowski (sprawozdawca)

SSN Eugeniusz Wildowicz

na posiedzeniu bez udziału stron

w sprawie M. K. skazanego z art. 258 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2020 r. wniosku obrońcy skazanego

w przedmiocie wznowienia postępowania zakończonego wyrokiem Sądu

Apelacyjnego w (...) z dnia 14 czerwca 2017 r., sygn. akt II AKa (...),

utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 23 stycznia 2015 r.,
sygn. akt II K (...)

na podstawie art. 544 § 2 k.p.k.

postanowił

1. oddalić wniosek obrońcy skazanego M. K. o wznowienie postępowania w sprawie Sądu Okręgowego w P. z dnia 23 stycznia 2015 r., sygn. akt II K (...), prawomocnie zakończonej wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 14 czerwca 2017 r., sygn. akt II AKa (...);

2. obciążyć M. K. opłatą od wniosku o wznowienie postępowania, natomiast zwolnić go od obowiązku zwrotu wydatków poniesionych w związku z postępowaniem w przedmiocie wznowienia, obciążając nimi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w P. z dnia 23 stycznia 2015 r., sygn. akt II K (...), M. K. został uznany za winnego udziału w zorganizowanej grupie przestępczej o charakterze zbrojnym i na podstawie art. 258 § 2 k.k. skazany na karę roku i sześciu miesięcy pozbawienia wolności. Po rozpoznaniu apelacji wniesionej od tego orzeczenia Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 14 czerwca 2017 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymał w mocy zaskarżone rozstrzygnięcie Sądu I instancji. Kasację od tego ostatniego orzeczenia wniósł obrońca skazanego i została ona oddalona postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2019 r., II KK 225/18.

Obecnie, obrońca skazanego M. K. wystąpił z wnioskiem o wznowienie postępowania w tej sprawie na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. i art. 542 § 1 k.p.k., tj. w oparciu o przesłankę nowych dowodów, nieznanych sądom obu instancji, które miały ujawnić się po wydaniu wyroku i wskazywać, że skazany nie popełnił zarzucanego mu czynu. Jako nowe dowody we wniosku przywołano:

- wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 15 listopada 2013 r., sygn. akt II K (...), w którym zamieszczono ustalenie, że „grupa przestępcza, w której brał udział G. D. nie miała charakteru zbrojnego”;
- zeznania D. G. złożone w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez Prokuraturę Okręgową w P., sygn. akt V Ds(...), zaprzeczające aby widział broń u M. K. oraz stwierdzające, że nie pamięta, czy skazany brał udział w wyjazdach grupy [...], ale na pewno był na spotkaniu w agencji T. K.;
- zeznania D. G. złożone w postępowaniu Sądu Okręgowego w P. w sprawie sygn. akt II K (...) w zakresie, w jakim stwierdził, że nie wiedział o żadnych pensjach, wspólnej kasie, wspólnych samochodach i o wspólnej dla wszystkich broni;
- protokoły oględzin miejsca i rzeczy sporządzonych w sprawie II K (...), w których nie stwierdzono obecności łusek i pocisków w miejscach wskazanych przez św. D. G.

Zdaniem autora wniosku, wymienione dowody miałyby potwierdzać, że skazany M. K. nie należał do zorganizowanej grupy przestępczej o charakterze zbrojnym, a jednorazowa styczność z bronią w postaci okazania jej przez innego uczestnika grupy nie może prowadzić do wniosku, że wiedział on o tym, iż grupa taką bronią się posługuje.

W konkluzji wnioskodawca wystąpił o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 14 czerwca 2017 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 23 stycznia 2015 r., sygn. akt II K (...), uchylenie wyroków sądów obu instancji i uniewinnienie M. K. od zarzuconemu mu czynu – „poprzez wyeliminowanie z podstawy skazania stwierdzenia <<o charakterze zbrojnym>>”, ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 23 stycznia 2015 r., sygn. akt II K (...) i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania”.

Prokurator del. do Prokuratury Krajowej, odnosząc się do wniosku obrońcy skazanego, wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Na wstępie odnotować trzeba, że adwokat wyznaczony skazanemu M. K. z urzędu w postępowaniu wznowieniowym, nie ograniczył zakresu poszukiwania argumentów uzasadniających przedstawił wniosek tylko do materiałów sprawy, w której zapadł wyrok skazujący wnioskodawcę, ale sięgnął również do innych postępowań, zmierzając do zakwestionowania głównego dowodu obciążającego w/w skazanego. Jednak okoliczności podniesione we wniosku nie spełniają kryteriów wynikających z treści art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. Nie są bowiem ani okolicznościami nowymi, ani nie wskazują na to, że skazany M. K. nie popełnił czynu, który mu przypisano albo czyn ten nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze.

Tymczasem, skuteczność wniosku o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem, odwołującego się do przesłanki ujawnienia nowych faktów lub dowodów, jest uzależniona od wykazania, że istotnie – już po wyczerpaniu zwykłej drogi odwoławczej, pojawią się dowody wiarygodnie

podważające trafność istotnych ustaleń faktycznych poczynionych w toku procesu decydujących o przypisaniu winy lub skutkujących surowszą odpowiedzialnością karną. Zasadnicze znaczenie ma przy tym wysoki stopień prawdopodobieństwa, że uwzględnienie tych nowo ujawnionych okoliczności może doprowadzić do uniewinnienia osoby skazanej albo złagodzenia podstaw jej odpowiedzialności karnej.

Analizując wywody i relacje przywołane we wniosku o wznowienie postępowania trudno uznać, aby prezentowały one nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że skazany M. K. nie popełnił czynu, który mu przypisano. Podkreślić przy tym należy, że okoliczności podnoszone we wniosku o wznowienie postępowania, ze swej istoty nie są nakierowane na podważenie udziału M. K. w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw, lecz ograniczają się do kwestionowania ustaleń determinujących przypisanie tej grupie charakteru zbrojnego.

Odnosząc się do pierwszego argumentu podnoszonego przez autora wniosku jako nowy fakt lub dowód, tj. treści wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 15 listopada 2013 r., w sprawie sygn. akt II K (...), nie sposób nie zauważyć (dostrzega to zresztą również autor wniosku), że orzeczenie to zapadło jeszcze przed rozstrzygnięciem tego samego Sądu w sprawie niniejszej, które wydano w dniu 23 stycznia 2015 r. i – co ma zasadnicze znaczenie z punktu widzenia oceny jako nowego dowodu – wyrok ten został ujawniony i zaliczony do materiału dowodowego w niniejszej sprawie (t. CXI, k. - 23289). Zawarte w nim ustalenia i argumenty były więc w polu widzenia Sądu wyrokującego w tej sprawie i nie wpłynęły - w zakresie istotnym z punktu widzenia M. K. – na treść orzeczenia podważanego w obecnie rozpoznawanym wniosku. Zatem teza, że wyrok w sprawie Sądu Okręgowego w P., sygn. akt II K (...), ma walor nowego faktu lub dowodu, w sposób oczywisty nie spełnia podstawowego wymagania wynikającego z treści art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. – nie jest bowiem faktem lub dowodem, który ujawnił się po zakończeniu postępowania w sprawie niniejszej. Odnotować przy tym trzeba, że ustalenia dotyczące charakteru grupy przestępczej, w której działały osoby odpowiadające w sprawie II K (...), zaprezentowane w treści i motywach tego orzeczenia, zostały poczynione w oparciu o znacznie uboższy materiał dowodowy

niż ten, jakim dysponował Sąd Okręgowy w P. w sprawie II K (...) i odnoszą się do ówczesnego stanu wiedzy, jaką dysponowały organy procesowe.

Natomiast przywołane we wniosku zeznania św. D. G. złożone w sprawie prowadzonej przez Prokuraturę Okręgową w P., sygn. akt V Ds(...), zaprzeczające aby widział broń u M. K. oraz stwierdzające, że nie pamięta, czy skazany brał udział w wyjazdach grupy [...] ani nie mają waloru nowości, ani nie podważają ustalenia Sądu o popełnieniu czynu przypisanego temu skazanemu. Przyjęcie, że skazany M. K. należał do grupy o charakterze zbrojnym nie wiązało się przecież z ustaleniem, że on sam posiadał broń lub brał udział w „akcjach” podejmowanych przez grupę, w których tej broni używano. O przypisaniu sprawcy udziału w zorganizowanej grupie przestępczej o charakterze zbrojnym nie decyduje bowiem to, czy on sam posiadał broń palną lub używał jej w czasie popełniania przestępstwa, lecz to, czy wiedział, że grupa przestępcza, w której strukturach funkcjonuje ma do dyspozycji taką broń i wykorzystuje ją do zabezpieczenia swej działalności oraz ochrony swoich interesów. W sprawach przywołanych we wniosku, sądy badały indywidualnie tę kwestię i ustaliły, że skazany M. K. taką wiedzę posiadał, natomiast w odniesieniu do części innych osób skazanych w tych sprawach za udział w zorganizowanej grupie przestępczej, ich wiedza o zbrojnym charakterze grupy – nie została udokumentowana w sposób wystarczający.

Także przywoływane przez skarżącego fragmenty zeznań św. D. G. ze sprawy Sądu Okręgowego w P. II K (...), wcale nie podważają ustaleń dotyczących przynależności M. K. do zorganizowanej grupy przestępczej, a także świadomości, że jej członkowie dysponują bronią palną. Przecież to właśnie w tym postępowaniu, na które powołuje się autor wniosku, Sąd I instancji jednoznacznie stwierdził, że „M. K. wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, działając w ramach zorganizowanej grupy przestępczej o charakterze zbrojnym, przy wykorzystaniu firm /.../ utworzonych celem wyłudzenia towarów /.../ faktycznie zamawiał lub decydował o ilości i rodzaju zamawianego towaru /.../ oraz decydował o dalszym jego rozprawieniu” (str. 9 i 10 uzasadnienia). Jak z tego wynika dowody przeprowadzone w sprawie II K (...) – finalnie nie tylko nie podważyły, ale wręcz

potwierdziły ustalenia Sądu Okręgowego w P. poczynione w niniejszej sprawie co do zbrojnego charakteru grupy, w której brał udział M. K.

Także przytoczone we wniosku zeznania D. G. z tej ostatniej sprawy zawierają opis otrzymania przez niego pakunku z bronią, którą przewoził w związku z działaniami organizowanymi przez grupę w C. i L. w konfrontacji z grupami konkurencyjnymi oraz przekazania tej broni innej osobie po dotarciu na miejsce późniejszych wydarzeń. Dowód ten potwierdza zatem, a nie podważa ustalenia o wykorzystywaniu broni palnej posiadanej przez członków grupy przestępczej, w której udział przypisano skazanemu M. K., w działaniach zmierzających do przejmowania lub obrony strefy wpływów.

Podobnie, zeznania św. R. R. co do tego, że nie widział broni u M. K., mogły mieć znaczenie dla uniewinnienia go od zarzutu samego posiadania broni palnej bez zezwolenia, natomiast pozostają indyferentne dla ustalenia przynależności tego ostatniego do grupy, która taką broń posiadała i jego świadomości w tym względzie.

Z kolei, negując ustalenie o zbrojnym charakterze grupy – w nawiązaniu do poglądu wyrażonego w sprawie II K (...) – autor wniosku pomija znaczenie poglądu zupełnie przeciwnego, zawartego w obszernie cytowanym orzeczeniu w sprawie II K (...), gdzie – jak już wspomniano – jednoznacznie przesądzono zbrojny charakter grupy, uznając jedynie, że nie wszyscy jej członkowie mieli świadomość takiego jej charakteru. Natomiast wątpliwości wyrażone przez Sąd Okręgowy w P. w tym zakresie w sprawie II K (...) – w stosunku do niektórych członków grupy, nie zostały w żadnym stopniu odniesione do M. K..

W świetle relacji św. D. G. złożonych w toku niniejszego postępowania (a tym bardziej jego zeznań w sprawie II K (...)), nie ma żadnych podstaw do kwestionowania świadomości M. K., co do wyposażenia w broń palną niektórych członków grupy przestępczej, do której należał. Opisując swoje starania o nabycie broni palnej, D. G. podkreśla przecież, że zabiegał o to w tym celu, aby inni członkowie grupy wiedzieli, że i on posiada taką broń. Jednocześnie, charakterystyczny jest warunek związany z transakcją zakupu PM-[...], obligujący

w/w do udostępniania przedmiotowej jednostki broni na potrzeby grupy, do której należeli zarówno skazany M. K., jak i D. G. Potwierdza to trafność ustalenia, że nawet indywidualnie pozyskana broń funkcjonowała jako środek służący zabezpieczeniu i ochronie interesów grupy przestępczej.

Odnotować też trzeba, że we wniosku o wznowienie postępowania z jednej strony eksponuje się brak wiedzy św. D. G. o niektórych cechach charakterystycznych broni typu PM-[...] (co miałyby podważać jego relację o posiadaniu takiego pistoletu i jego demonstrowaniu skazanemu M. K.), a z drugiej – przywołuje się jako nowy dowód jego zeznania złożone w postępowaniu prowadzonym przez Prokuraturę Okręgową w P., sygn. akt V Ds(...), w których opisuje posługiwanie się taką jednostką broni w sytuacjach zagrożenia ze strony członków grupy konkurencyjnej i ich reakcję świadczącą o tym, że wcale nie traktowali oni tej broni jako atrapy (bardziej skrótkowo, ale podobnie, relacjonuje to zdarzenie także w sprawie II K (...)). Potwierdza to tezę o istnieniu wśród członków grupy, wiedzy na temat osób posiadających broń palną. Brak przypisania wiedzy w tym zakresie A. M. nie przekłada się w żadnym stopniu na wiedzę M. K.

Trudno wreszcie traktować jako nowe dowody świadczące o braku winy po stronie skazanego, protokoły oględzin miejsca i rzeczy sporządzone w sprawie II K (...), w których nie stwierdzono obecności łusek i pocisków w miejscach wskazanych przez św. D. G.. Sam fakt nieodnalezienia takich przedmiotów po upływie wielu lat od zaistnienia zdarzeń opisywanych przez świadka, nie przesądza bowiem o istnieniu podstawy do wyeliminowania z materiału dowodowego całości zeznań tego świadka.

Nie sposób wreszcie nie odnotować i tego, że wśród osób należących do kierownictwa grupy i mających posiadać broń palną w postaci pistoletów, wymieniany był m.in. L. M., u którego rzeczywiście w toku przeszukania odnaleziono taką jednostkę broni. Tym samym, również relacja R. R. na temat przyjazdu do jego hurtowni członków grupy, wśród których był też L. M. i demonstracyjnego prezentowania mu posiadanych pistoletów, wspiera depozycje D. G. o wielu jednostkach broni palnej będących w dyspozycji grupy, a także o zabieraniu tej broni na spotkania lub konfrontacje z innymi grupami. To właśnie

podczas tej „wizyty”, R. R. miał zostać uderzony pistoletem przez jednego z obecnych. Nie bez znaczenia jest przy tym, że to właśnie m.in. w ramach hurtowni R. R. skazany M. K. realizował swoją działalność polegającą na wyłudzaniu towarów.

Ustalenia dotyczące zbrojnego charakteru grupy przestępczej, w której działał skazany, wspiera także relacja B. S. precyzująca zarówno liczbę jednostek broni będących w dyspozycji grupy (4 sztuki broni krótkiej i jedna – broni długiej), co potwierdza wersję D. G. o daleko posuniętej wiedzy członków grupy na temat jej wyposażenia w broń.

W tych warunkach należało dojść do przekonania, że zaoferowane przez wnioskodawcę fakty i dowody, nie spełniają wymagań określonych w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. Analiza przywołanych okoliczności prowadzi do wniosku, że nie wskazują one – przynajmniej ze znacznym prawdopodobieństwem niezbędnym dla podjęcia pozytywnej decyzji o wznowieniu postępowania – na to, że skazany M. K. nie popełnił czynu, który mu przypisano, bądź też czyn ten nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy postanowił, jak na wstępie.